

M.e.r.-beoordeling
Enter, Kindcentrum

Status: Concept

Mei 2025

Onderwerp: M.e.r.-beoordeling Enter, Kindcentrum
Auteur: BJZ.nu
Datum: Mei 2025
Status: Concept

1. INLEIDING

Voorliggende m.e.r.-beoordeling heeft betrekking op de beoogde realisatie van een kindcentrum op de hoek van de Sportlaan en Bornerbroekseweg in Enter. Ter plaatse is momenteel een voetbalveld van de plaatselijke voetbalvereniging aanwezig. Als gevolg van voorgenomen ontwikkeling zal het voetbalveld worden verplaatst in noordoostelijke richting.

In het kindcentrum is ruimte voor basisonderwijs ter vervanging van twee bestaande basisschoollocaties in de gemeente Wierden. Daarnaast is onder andere ruimte voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en kleinschalige bibliotheek.

Onderdeel van voorgenomen ontwikkeling is een verkeerskundige wijziging van een deel van de Bornerbroekseweg. Het gaat hierbij om het verlagen van de toegestane maximum snelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur en het in beperkte mate herinrichten van de weg. Vorenstaande heeft als doel om de verkeersveiligheid ter hoogte van het beoogde kindcentrum te verbeteren. Opgemerkt dat hiervoor planologisch gezien het omgevingsplan niet gewijzigd hoeft te worden.

De ontwikkeling wordt planologisch mogelijk gemaakt door een wijziging van het omgevingsplan. Vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is een toets van de effecten van het plan op het milieu noodzakelijk. In dit document worden de milieueffecten van deze ontwikkeling beschouwd. Eerst wordt een nadere toelichting op de wetgeving omtrent de milieueffectrapportage gegeven.

Milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt het effect van een project op het milieu in beeld. De regelgeving voor de m.e.r. is te vinden in afdeling 16.4 van de Omgevingswet (Ow) en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit (Ob). In afdeling 16.4 van de Omgevingswet wordt onderscheid gemaakt in de plan-mer(begroeding) (paragraaf 16.4.1) en de project-mer(begroeding) (paragraaf 16.4.2). Uit bijlage V van het Ob kan worden bepaald of een project mer-plichtig of mer-begroedingsplichtig is. In deze bijlage is een tabel opgenomen met vier kolommen:

- In kolom 1 staan de projecten opgesomd;
- In kolom 2 zijn de gevallen genoemd waarin een project-mer verplicht is;
- In kolom 3 staan de gevallen genoemd waarin de project-mer-begroedingsplichtig geldt;
- Tot slot bevat kolom 4 de besluiten waarvoor dan de mer-verplichtingen gelden. Het gaat dan om besluiten waarmee de toestemming voor het project wordt verleend.

Indien een plan (meestal een wijziging van het omgevingsplan) wordt opgesteld dat een kader vormt voor een project-mer-(begroedings)plichtige projecten dan is een plan-mer aan de orde (artikel 16.36 lid 1 Ow). Ook is een plan-mer aan de orde als Voor plan/ programma een passende begroeding voor natuur moet worden opgesteld zoals bedoeld in artikel 16.53c Ow (artikel 16.36 lid 2 Ow). Als een plan wordt gemaakt voor een klein gebied op lokaal niveau of het plan maakt een kleine wijziging mogelijk, kan worden volstaan met een

plan-mer-beoordeling (artikel 16.36 lid 3 Ow) als uit de beoordeling blijkt dat het plan geen aanzienlijke milieueffecten heeft.

Bij een plan-mer-beoordeling oordeelt het bevoegd gezag of er sprake is van een aanzienlijke milieugevolgen aan de hand van de criteria van bijlage II bij de smb-richtlijn (artikel 16.35 lid 5 Ow). Hiervoor worden de volgende instanties en bestuursorganen geraadpleegd:

- a. de bestuursorganen en instanties die op grond van een wettelijk voorschrift adviseren over de besluiten, bedoeld in artikel 16.43, eerste lid, waarvoor het plan of programma het kader vormt, en
- b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Onze Minister voor Natuur en Stikstof, Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of in plaats van de betrokken minister een door hem aangewezen bestuursorgaan.

Inhoudelijk mag de plan-mer-beoordeling echter gelijk zijn aan de project-mer-beoordeling (AbRS 19 mei 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1054).

In dit geval is sprake van een wijziging van het omgevingsplan voor het mogelijk maken van het kindcentrum met bijbehorende speel-, verkeers- en parkeervoorzieningen, alsook de verplaatsing van het voetbalveld. Het projectgebied heeft een oppervlakte van circa 3 hectare. De wijziging van het omgevingsplan is kaderstellend voor een project-mer-(beoordelings)plichtige activiteit. Aangezien sprake is van een klein gebied op lokaal niveau¹, kan worden volstaan met een plan-mer-beoordeling. Voorliggende notitie voorziet hierin.

Inhoud en doel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling

Inhoudelijk gaat de m.e.r.-beoordeling in op de mogelijke aanzienlijke milieueffecten als gevolg van het initiatief. Deze aanzienlijke milieueffecten worden beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria opgesomd in Bijlage III van de EEG-richtlijn Milieueffectbeoordeling, die drie hoofdthema's noemt:

- De kenmerken van het project;
- De plaats van het project (ligging en samenhang met andere activiteiten (cumulatie));
- De kenmerken van de potentiële nadelige effecten voor het milieu die het project kan hebben.

Het doel van de notitie is om op objectieve wijze informatie over mogelijke, relevante milieugevolgen van het project te verzamelen en te presenteren.

Betrokken partijen

Bij het project zijn diverse partijen betrokken. Voor het vaststellen van het wijzigingsbesluit is de gemeenteraad van de gemeente Wierden het bevoegd gezag. Daarnaast worden de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen en eventueel andere vooroverlegpartners gedurende het proces bij het project betrokken en zal het concept wijzigingsbesluit in het kader van vooroverleg naar deze partijen worden toegezonden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het voorgenomen project beschreven. Daarbij komen aanleiding, achtergronden en uitgangspunten aan bod. Hoofdstuk 3 gaat in op de mogelijke milieueffecten van het project. In hoofdstuk 4 wordt bij wijze van samenvatting de beoordeling gedaan van de omstandigheden van het voorgenomen project. Hierin wordt tevens de conclusie van de vormvrije m.e.r.-beoordeling beschreven.

¹ Het projectgebied beslaat slechts circa 0,03% van het totale grondoppervlak van de gemeente Wierden.

2. KENMERKEN VAN HET VOORGENOMEN PROJECT

Dit hoofdstuk gaat in op de voorgenomen ontwikkeling, de projectlocatie en eventuele (samenhangende) ontwikkelingen in de omgeving waarmee rekening dient te worden gehouden.

Voorgenomen ontwikkeling

De gemeente Wierden is voornemens een nieuw kindcentrum te realiseren in de kern Enter. In het kindcentrum is ruimte voor basisonderwijs ter vervanging van twee bestaande basisschoollocaties in de gemeente Wierden. Daarnaast is onder andere ruimte voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en kleinschalige bibliotheek.

Op de beoogde locatie van het kindcentrum is een kunstgrasveld van de plaatselijke voetbalvereniging aanwezig. Dit veld wordt verplaatst naar de aangrenzende percelen ten noordoosten van de locatie van het beoogde kindcentrum. Hier komt een kunstgrasveld met bijhorende dug-outs voor terug.

Het gebouw krijgt een bouwhoogte van maximaal 11 meter verdeeld over twee bouwlagen. Het noordelijke deel van het gebouw heeft een bouwhoogte van maximaal 6 meter met één bouwlaag. Rondom het kindcentrum is volop ruimte voor groen en speelgelegenheid of een combinatie van beide. Het bestaande parkeerterrein behorend bij de voetbalclub wordt uitgebreid en aan de noordzijde is ruimte voor 'kiss en ride' plaatsen.

Voor de ontsluiting van het kindcentrum wordt een nieuwe ontsluitingsweg aangelegd welke is aangesloten op de Bornerbroekseweg en langs de Entergraven loopt. Na circa 120 meter wordt de Entergraven overbrugt met een duiker.

In afbeelding 1 is een impressie opgenomen van de beoogde situatie. Benadruk wordt dat het hier om een impressie gaat, met name de buitenruimte rondom het gebouw wordt nog nader vormgegeven.

Afbeelding 1 Impressie beoogde situatie kindcentrum (Bron: ARX & IAA Architecten)

Locatiekenmerken

Het projectgebied ligt in het oosten van de kern Enter, op de hoek van de Bornerbroekseweg en de Sportlaan. De belangrijkste ruimtelijke structuurdragers in de nabije omgeving betreffen de Bornerbroekseweg en de Entergraven.

Ten tijde van het schrijven van deze motivering is binnen het projectgebied op de beoogde locatie van het kindcentrum (westelijk deel van het projectgebied) een kunstgrasveld aanwezig, behorende bij de plaatselijke voetbalclub. Rondom het voetbalveld is groen en zijn bomen aanwezig. Ten noorden van het kunstgrasveld zijn twee oefenvelden en een parkeerterrein gesitueerd. Ten oosten loopt de Entergraven.

Op de beoogde locatie van het te verplaatsen kunstgrasveld (oostelijke deel van het projectgebied) zijn de gronden geheel onbebouwd en ingericht als agrarische cultuurgrond. Ten westen hiervan loopt de Entergraven en ten zuiden is sprake van een onverhard pad. Verder kenmerkt het direct aangrenzende gebied zich als agrarisch landschap met houtsingels en kleine bospercelen.

De luchtfoto in afbeelding 2 geeft een beeld van de huidige situatie ter plaatse van het projectgebied.

Afbeelding 2 Ligging projectgebied (Bron: PDOK, bewerkt BJZ.nu)

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen

De ontwikkeling van de voorziene activiteiten legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen. Tijdens het bouw- en woonrijp maken van de gronden is grondverzet nodig. Tijdens de gebruiksfase zullen elektriciteit en water nodig zijn.

De productie van afvalstoffen betreffen voor het kindcentrum de 'huishoudelijke' afvalstoffen. Deze worden zoveel mogelijk gescheiden om nuttige afvalstoffen op eenvoudige wijze te kunnen inzamelen en vervolgens verwerken/recyclen. Er is geen sprake van de productie van gevaarlijk afval. De afvalstoffen zullen conform de daarvoor van toepassing zijnde reglementen worden afgevoerd.

Verontreiniging en hinder

Tijdens de aanlegfase zal sprake zijn van tijdelijke verkeers- en geluidhinder van bouwverkeer en bouwwerkzaamheden op locatie. Het gaat dan om geluid en stof vanuit de bouwplaats en bouwverkeer van en naar het projectgebied. Vanwege de ligging is er geen noodzaak om verkeer tijdelijk om te leiden, met de daarbij behorende effecten. Na afronding van de bouwwerkzaamheden zal de genoemde tijdelijke hinder volledig vervallen.

In de gebruiksfase zullen ten gevolge van de activiteiten geen aanzienlijke milieueffecten plaatsvinden. Zoals in hoofdstuk 3 wordt geconstateerd is er geen sprake van een onevenredige aantasting van beschermende natuurgebieden en/of het woon- en leefklimaat.

Risico op ongevallen, specifiek met gevaarlijke stoffen of technologieën

De beoogde ontwikkeling zorgt niet voor een toename van risico's voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.

3. BESCHRIJVING VAN DE MILIEUEFFECTEN

Voor de plan m.e.r.-beoordeling zijn de mogelijk negatieve milieueffecten van het voorgenomen project relevant. Relevante milieuaspecten zijn verkeer, geluid, luchtkwaliteit, water, ecologie, waaronder ook specifiek de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. In dit hoofdstuk worden de te verwachten (tijdelijke) effecten per aspect beschreven. Verder wordt ingegaan op tijdelijke hinder als gevolg van de ontwikkeling. Voor een aantal van deze aspecten zijn onderzoeken uitgevoerd. De conclusies van deze onderzoeken zijn samengevat in onderstaande alinea's.

Verkeer

In het kader van voorgenomen ontwikkeling is door Goudappel een verkeersonderzoek² uitgevoerd. Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste bevindingen.

Op basis van het verkeersonderzoek genereert het kindcentrum op werkdagen ongeveer 540 autobewegingen per etmaal. Hierdoor neemt het verkeer op de direct omliggende wegen toe met gemiddeld 11%. Hoe verder een weg van de school ligt, hoe kleiner het effect. De piek in het schoolverkeer ligt bij het begin van de schooldag, tijdens de ochtendspits. De school heeft een continu rooster, tussen de middag is er geen haal en breng verkeer. 's Middags is de drukte meer gespreid en valt de piek nog voor de avondspits.

Op basis van het verkeersonderzoek worden de volgende maatregelen voorgesteld voor om te komen tot een veilige schoolomgeving.

Maatregelen voor een snelheid van 30 km per uur

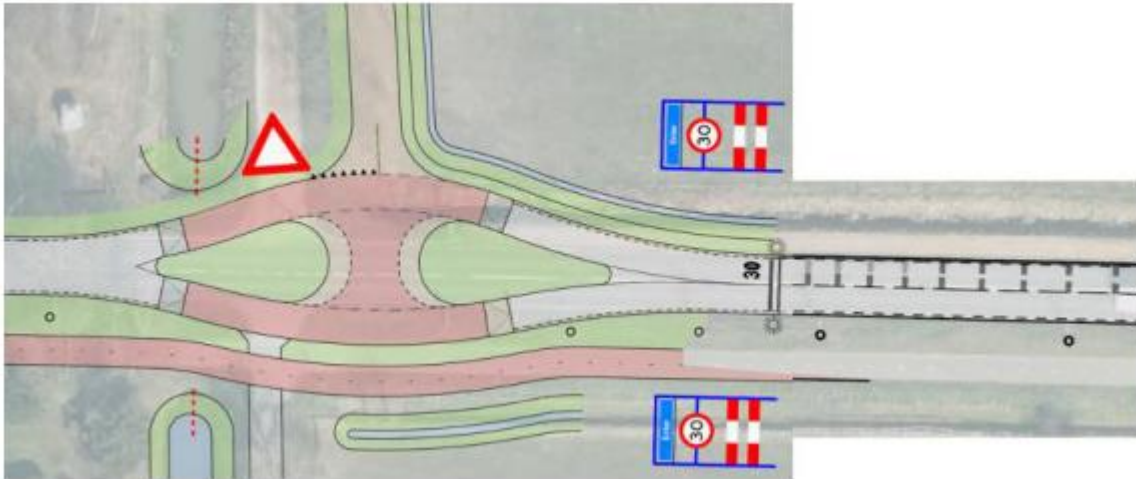
Het belangrijkste uitgangspunt is dat de snelheid op de Bornerbroekseweg moet worden teruggebracht naar 30 km per uur om een veilige schoolomgeving te creëren. Daarbij komt de wens vanuit omwonenden om de vrijliggende fietspaden te laten liggen. Om de Bornerbroekseweg toch een geloofwaardige maximumsnelheid van 30 km per uur te geven zijn de volgende ontwerpprincipes toegepast:

- Plateaus in afwijkende verharding: om de snelheid uit de weg te halen is elk kruispunt verhoogd door middel van een plateau. Hierdoor nadert gemotoriseerd verkeer ieder kruispunt met een gematigde snelheid. De Bornerbroekseweg heeft binnen de bebouwde kom van Enter om de circa 150 meter een kruispunt. Doordat op elk kruispunt een plateau ligt, wordt het lastiger om een hoge snelheid te halen. De plateaus krijgen een afwijkende verharding zodat het duidelijk is dat er sprake is van een bijzondere situatie, waarbij de snelheid gematigd dient te worden.
- Rammelstroken: ook zware motorvoertuigen maken gebruik van de Bornerbroekseweg. De huidige profielbreedte van 5,8 meter moet behouden blijven om te voorkomen dat deze voertuigen elkaar niet kunnen passeren. Om ervoor te zorgen dat ook van plateau naar plateau niet te hard gereden wordt, komen er rammelstroken te liggen langs beide kanten van de weg. De rammelstroken zijn 0,3 meter breed aan beide kanten en bestaan uit elementenverharding (bijvoorbeeld klinkers). Door de rammelstroken lijkt de weg optisch smaller, waardoor er minder hard gereden wordt. De rammelstroken zijn overrijdbaar. Mochten twee zware motorvoertuigen elkaar willen passeren, dan is dat hierdoor mogelijk.

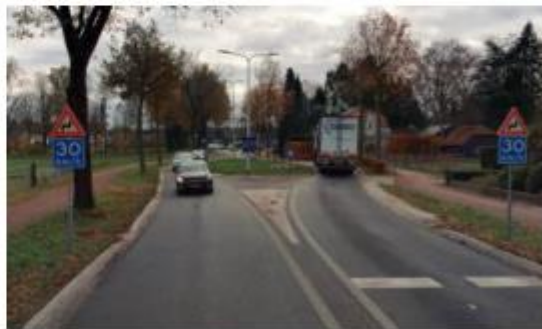
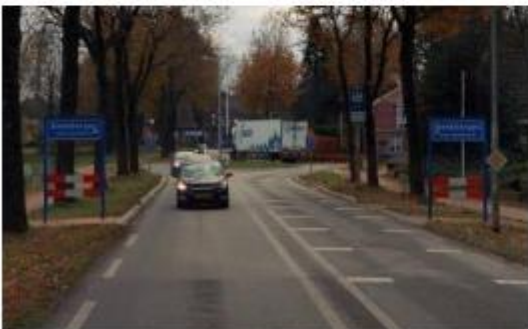
Komgrens

Om de snelheid er bij de komgrens al uit te halen wordt de rechtstand van de Bornerbroekseweg fors doorbroken ter hoogte van de nieuwe ontsluiting van de school. Een uitsnede van dit gedeelte van het ontwerp is weergegeven in afbeelding 3. Door al voor de komgrens markering te plaatsen wordt de bestuurder bewust gemaakt van de noodzaak om af te remmen. Deze snelheidsremmelde maatregel is gebaseerd op de komgrens op de Arnhemseweg bij Beekbergen (afbeelding 4), waar de snelheid goed wordt teruggebracht naar 30 km per uur.

² Goudappel: Verkeersstudie nieuwe basisschoollocatie Enter, 28 maart 2024

Afbeelding 3 Impressie van het ontwerp ter hoogte van de komgrens en de beoogde nieuwe ontsluitingsweg voor het kindcentrum (Bron: Goudappel)

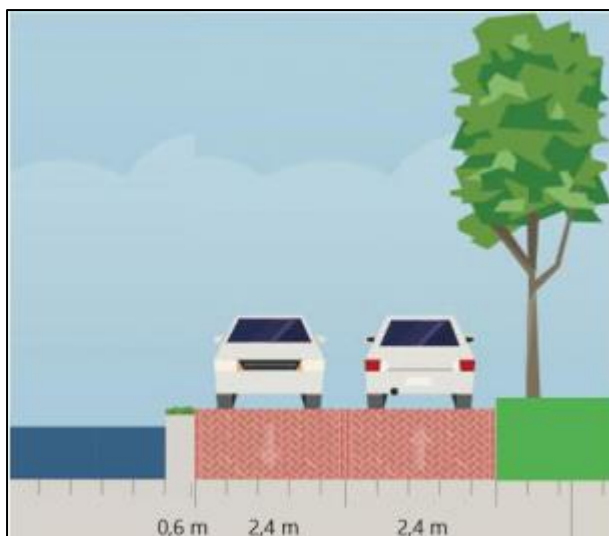

Afbeelding 4 Voorbeelden van de komgrens bij Beekbergen (Bron: Goudappel)

Ontsluitingsweg parkeren

Zo goed als op de komgrens van Enter wordt de school voor autoverkeer ontsloten met de opnieuw ingerichte weg langs de Entergraven. Daarom is in het ontwerp een opening gecreëerd in de middenberm, voor verkeer tussen de ontsluitingsweg en de Bornerbroekseweg. Door de slinger in de weg ontstaat hier tegelijkertijd een opstelruimte van 10 meter voor verkeer dat vanuit het westen linksaf slaat naar de nieuwe ontsluitingsweg langs de Entergraven. Hier is daardoor ruimte voor 1 á 2 auto's, waardoor de kans op doorstromingsproblemen op de Bornerbroekseweg verder afneemt.

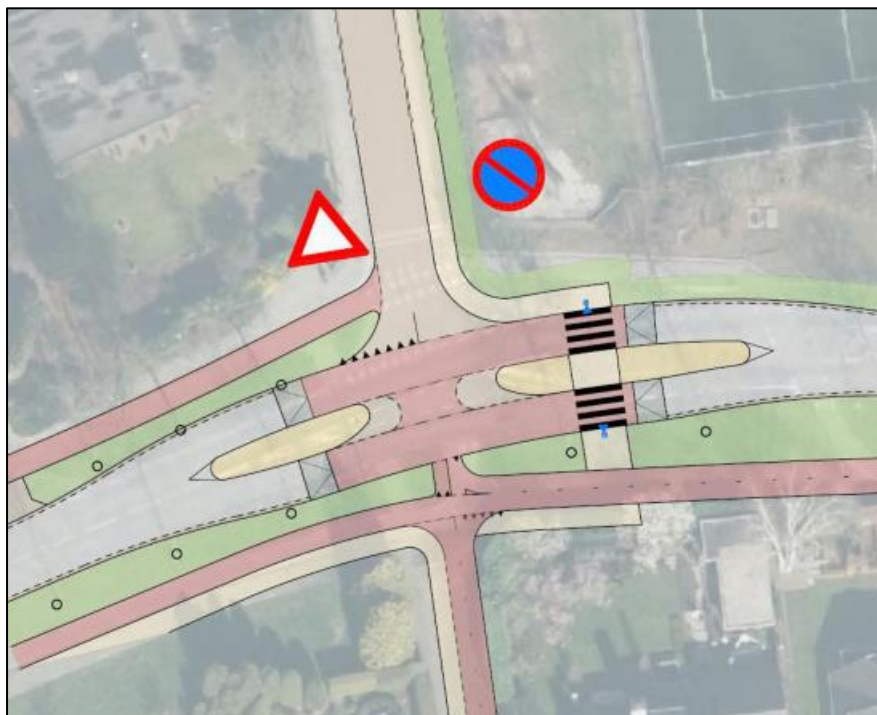
De nieuwe ontsluitingsweg langs de Entergraven is in het ontwerp niet ingericht op langzaam verkeer. Dit is gedaan om te voorkomen dat voetgangers en fietsers via deze weg van en naar het nieuwe kindcentrum rijden. Het profiel van de weg is enkel gericht op gemotoriseerd verkeer. Om te zorgen dat autoverkeer elkaar kan passeren is minimaal een profiel nodig van 4,5 meter breed. Een profiel van 4,8 meter is de optimale profielbreedte op de weg langs de Entergraven. Dit voorkeursprofiel is weergegeven in afbeelding 5.

Afbeelding 5 Voorkeursprofiel ontsluitingsweg langs Entergraven (Bron: Goudappel)

Kruispunt Bornerbroekseweg – Sportlaan

Het uitgangspunt op het kruispunt Bornerbroekseweg – Sportlaan is om een veilige oversteek voor langzaam verkeer van en naar de Sportlaan te creëren. Het ontwerp voor dit kruispunt is weergegeven in afbeelding 6. Opgemerkt wordt dat het ontwerp nog niet vastligt, maar het geeft een goede indicatie. Het ontwerp is gebaseerd op de vormgeving van het kruispunt Rheezerweg – Weidebuurt in Hardenberg (afbeelding 7 links). Daarnaast is een voorbeeld weergegeven van de waarschuwingslampen die bij het zebrapad moeten komen (afbeelding 7 rechts).

Afbeelding 6 Uitsnede van het ontwerp ter hoogte van het kruispunt Bornerbroekseweg - Sportlaan (Bron: Goudappel)

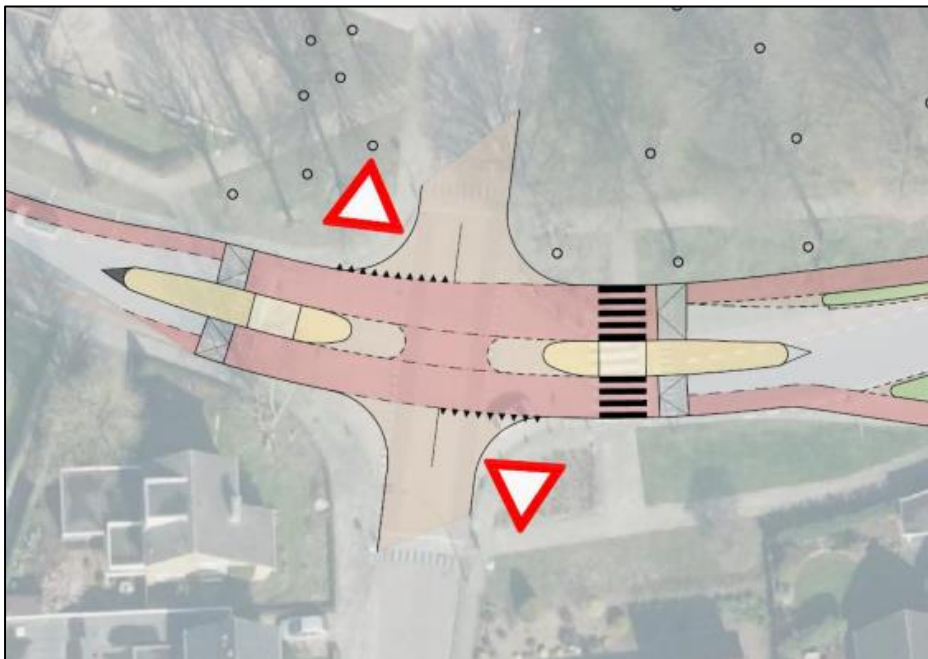
Afbeelding 7 Voorbeelden ontwerp kruispunt Bornerbroekseweg – Sportlaan (Bron: Goudappel)

Het kruispunt is voorzien van een plateau. Het plateau moet ervoor zorgen dat de snelheid op het kruispunt er dusdanig uit wordt gehaald dat er veilig kan worden overgestoken. In de huidige situatie moeten fietsers vanuit het oosten al voor dit kruispunt de weg oversteken. In de nieuwe situatie is het fietspad dat in twee richtingen aan de zuidzijde ligt doorgetrokken tot het kruispunt. Hierdoor kan het fietsverkeer vanuit het oosten op het kruispunt de Bornerbroekseweg oversteken om daarna verder richting het westen te fietsen aan de noordzijde van de weg.

De oversteek voor voetgangers is ontvlochten van de oversteek voor fietsers. In het ontwerp zijn twee grote middengeleiders aangebracht zodat langzaam verkeer in twee keer de weg over kan steken. Voor voetgangers is daarnaast een zebrapad toegevoegd zodat zij voorrang hebben op het gemotoriseerd verkeer. Het gemotoriseerd verkeer wordt duidelijk gewezen op de voorrang door middel van waarschuwingslampen. Voor fietsers vanuit het zuiden is het voetpad richting de Voormors uitgebreid met een fietspad in twee richtingen. Voor zowel voetgangers als fietsers is een overzichtelijk kruispunt ontworpen, waar gemotoriseerd verkeer het gevoel heeft rekening te moeten houden met langzaam verkeer.

Kruispunt Bornerbroekseweg – Reggestraat

Ook het kruispunt Bornerbroekseweg – Reggestraat is meegenomen in het ontwerp. Voor de samenhang van de Bornerbroekseweg zijn op het kruispunt zoveel mogelijk dezelfde ontwerpprincipes gehanteerd als op het kruispunt Bornerbroekseweg – Reggestraat. Dit heeft geresulteerd in het ontwerp dat is weergegeven in afbeelding 8.

Afbeelding 8 Uitsnede van het ontwerp ter hoogte van het kruispunt Bornerbroekseweg - Reggestraat (Bron: Goudappel)

In afbeelding 8 is te zien dat de belangrijkste verandering op het kruispunt het omdraaien van de voorrang is. De Bornerbroekseweg is de hoofdrichting en krijgt daarom voorrang op de Reggestraat. Om het kruispunt overzichtelijker te maken is het kruispunt compacter vormgegeven. Om de oversteekbaarheid te verbeteren zijn middengeleiders toegevoegd, zodat ook hier in twee keer overgestoken kan worden. Vanuit omwonenden kwam daarnaast de wens om, ondanks de middengeleiders, het zebrapad op de oost tak te behouden. Aan deze wens is ook gehoor gegeven in het ontwerp.

Het effect van het voorgenomen project op het aspect 'verkeer' wordt op neutraal ingeschaald, mits rekening wordt gehouden met het voorgestelde verkeersadvies.

Geluid

Met het voornemen is sprake van de realisatie van een kindcentrum. De omliggende geluidgevoelige gebouwen dienen in voldoende mate te worden beschermd tegen geluidshinder.

Kindcentrum

In het kader van voorgenomen ontwikkeling is een akoestisch onderzoek 'geluid door activiteiten'³ uitgevoerd door Alcedo. Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste resultaten.

Het geluid afkomstig van het kindcentrum heeft invloed op het woon- en leefklimaat bij de omliggende woningen. Doel van het onderzoek is om het geluid afkomstig van de activiteiten van het kindcentrum op de omliggende woningen te bepalen.

Volgens het Bkl gelden er geen waarden voor de maximale geluidniveaus in de dagperiode en voor stemgeluid helemaal niet. In het kader van ETFAL zijn deze geluiden wel bepaald en wordt wel getoetst of de piekgeluiden niet ontoelaatbaar zijn volgens de 'VNG-handreiking activiteiten en milieuzonering'.

De volgende maximale geluidniveau treden op bij de omliggende woningen:

- Dichtslaande portieren: ten hoogste 53 dB(A) in de dag- en avondperiode;
- Installatie: ten hoogste 35 dB(A) in alle perioden;
- Optrekken en afremmen voertuigen: ten hoogste 47 dB(A) in de dag- en avondperiode;
- Stemgeluid: ten hoogste 64 dB(A) in de dag- en avondperiode.

Hiermee zijn alle geluiden lager aan de standaardwaarden uit het Bkl.

In de dagperiode voldoen alle geluiden aan de richtwaarde voor een rustig woongebied van 65 dB(A), waarmee de maximale geluidniveaus toelaatbaar zijn.

In de avondperiode voldoet het maximale geluidniveau ten gevolge van stemgeluid bij de woningen aan de Sportlaan 5, 7, 9 en 11 aan de richtwaarde voor 'gemengd gebied met wonen'. Deze geluiden kunnen nu ook al optreden vanwege de aanwezigheid van voetbalvelden. De overige geluiden voldoen bij deze woningen aan de richtwaarde voor een 'rustig woongebied'. Bij de overige woningen voldoen alle geluiden aan de richtwaarde voor een 'rustig woongebied'.

Hiermee is vanwege de maximale geluidniveaus sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Het equivalente geluidniveau ten gevolge van inrichtingsgebonden verkeer bedraagt in de dag- ten hoogste 34 dB(A) en in de avondperiode ten hoogste 32 dB(A). Hiermee wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A).

Wegverkeerslawaaai

In het kader van voorgenomen ontwikkeling is tevens een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaaai⁴ uitgevoerd door Alcedo. Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste resultaten.

Uit de resultaten blijkt dat het geluid door gemeentewegen bij de woningen die gelegen zijn nabij de Bornerbroekseweg in 2035 lager is dan in 2023. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de snelheidsverlaging

³ Alcedo: IKC Enter Geluid door activiteiten, 22 oktober 2024

⁴ Alcedo: IKC Enter Geluid door wegen, 22 oktober 2024

op de Bornerbroekseweg een groter reducerend effect heeft dan dat de toename van het verkeer en het deels voorzien van de Bornerbroekseweg van elementenverharding in keperverband een toenemend effect heeft.

Bij de woningen aan de Sportlaan 11 en 13, die verder van de Bornerbroekseweg af liggen, is sprake van een kleine toename van geluid van ten hoogste 0,2 dB. Deze toename is zeer beperkt en wordt veroorzaakt door een beperkte toename van het aantal voertuigen over de Sportlaan. Daarnaast bedraagt het geluid van gemeentewegen bij deze woningen 47 dB, waarmee ook met het kindcentrum het geluid door wegen lager is dan de standaardwaarde van 53 dB uit het Bkl en de ambitiewaarde uit het gemeentelijk beleid.

Hiermee is met de realisatie van het kindcentrum, aanleg van de ontsluitingsweg en de aanpassing van de Bornerbroekseweg geen negatief effect voor het geluid door gemeentewegen op de omgeving te verwachten. Door de snelheidsverlaging op de Bornerbroekseweg zal het geluid juist afnemen.

Verplaatsing voetbalveld

Door de voorgenomen ontwikkeling komt het te verplaatsen voetbalveld verder van nabij gelegen geluidgevoelige gebouwen te liggen. Door het vergroten van de afstand van het voetbalveld tot omliggende geluidgevoelige gebouwen kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat de geluidbelasting van het voetbalveld op de omliggende geluidgevoelige gebouwen niet toeneemt. Gelet hierop is sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Geconcludeerd wordt dat het aspect geluid niet leidt tot mogelijk aanzienlijke milieueffecten.

Luchtkwaliteit

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de instructieregels opgenomen in het Bkl. Ter bescherming van de gezondheid zijn voor het aspect luchtkwaliteit instructieregels opgenomen in paragraaf 5.1.4.1 Bkl. Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM10). Een activiteit is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- het project draagt alleen niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging;

Mede door het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is in de afgelopen jaren in Nederland de luchtkwaliteit aanzienlijk verbeterd. Vanwege deze verbetering is het NSL na de inwerkingtreding van de Omgevingswet dan ook komen te vervallen.

De beoordeling van de luchtkwaliteit vindt niet overal plaats. Voor een activiteit die niet in betekende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtverontreiniging, is geen toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof nodig. Uit artikel 5.53 en 5.54 Bkl volgt dat een project niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO₂ en PM10 niet hoger is dan 1,2 µg/m³. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze 'standaardgevallen NIBM' vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet wel onder een bepaalde omvang blijven conform artikel 5.54 Bkl. Valt een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen? Het is dan mogelijk om alsnog via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden.
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Veelal kan een kwalitatieve berekening met de NIBM-tool op een eenvoudige en snelle manier inzichtelijk maken of een project in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Wanneer deze tool aangeeft dat er sprake is van een betekende mate, dan zijn aanvullende detailberekeningen nodig.

Beoordeling

Gelet op de aard en de omvang van de voorgenomen ontwikkeling, in verhouding tot de standaardgevallen NIBM (artikel 5.54 Bkl) kan gesteld worden dat het project 'niet in betekenende mate bijdraagt' aan de luchtverontreiniging. Dit laat ook de uitkomst van de NIBM-tool zien in onderstaande tabel. Hierbij is uitgegaan van de verwachte extra verkeersbewegingen zoals opgenomen in het verkeersonderzoek⁵. Voor een worst-case berekening is bovendien uitgegaan dat het aantal vrachtverkeer 5% bedraagt.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2024

Jaar van planrealisatie	2027
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	530
Aandeel vrachtverkeer	5,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,38
PM ₁₀ in µg/m ³	0,06
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit is neutraal.

Water

In het kader van voorgenomen ontwikkeling is door Roelofs een waterstructuurplan⁶ opgesteld. Het projectgebied is niet gelegen in een grondwaterbeschermings- of intrekgebied. Verder is er geen sprake van het dempen van bestaande watergangen en/of oppervlakte water. Binnen het projectgebied zal het hemelwater en vuilwater gescheiden worden afgevoerd. Het hemelwater wordt afgevoerd naar en opgevangen in de aan te leggen waterpartijen/infiltratievoorzieningen. Het afvalwater wordt afgevoerd via het gemeentelijke rioleringsstelsel.

Het effect van het voorgenomen project op de waterhuishouding wordt op 'neutraal' ingeschaald.

Ecologie

In deze paragraaf komt aan de orde op welke wijze bij de activiteit rekening wordt gehouden met het aspect natuur. Het gaat hierbij in de eerste plaats om regels voor de gebiedsbescherming van aangewezen Natura 2000-gebieden, regels voor de soortenbescherming van te beschermen planten diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden. Voor deze aspecten zijn diverse regels opgenomen in het Bkl.

Gebiedsbescherming

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst de Natura 2000-gebieden aan. Op grond van artikel 2.43 Omgevingswet legt hij ook de instandhoudingsdoelstellingen vast. Dit gebeurt in een aanwijzingsbesluit.

Een ruimtelijk plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied kan alleen worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke

⁵ Goudappel: Verkeersstudie nieuwe basisschoollocatie Enter, 28 maart 2024

⁶ Roelofs: Waterstructuurplan Kindcentrum Enter, projectnummer 41092243, 28 maart 2025

kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

1. Alternatieve oplossingen zijn niet voorhanden;
2. Het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
3. De noodzakelijke compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

In afdeling 8.6 Bkl staat het beoordelingskader voor de omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteiten. Dit is door middel van het aanvullingsspoor Natuur gebeurd.

Beoordeling

Het projectgebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Wierdense Veld' ligt op circa 3,7 kilometer van het projectgebied.

Gelet op de onderlinge afstand is directe hinder (bijv. geluid, verstrooiing van licht etc.) niet aan de orde. Naast directe hinder dient tevens te worden gekeken naar de mogelijke toename van stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen binnen Natura 2000-gebieden. Om dit te beoordelen is er een zogenaamde AERIUS-berekening uitgevoerd voor de aanlegfase en gebruiksfase die samenhangt met de voorgenomen ontwikkeling.

Om de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen is een AERIUS berekening uitgevoerd door BJZ.nu⁷. Hierna wordt op de belangrijkste resultaten ingegaan.

Uit de rekenresultaten is gebleken dat voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase geen sprake is van rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j.

Het projectgebied ligt voor een beperkt deel binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Artikel 4.62 van de Omgevingsverordening Overijssel biedt een afwijkmogelijkheid voor relatief kleinschalige nieuwe ontwikkelingen binnen NNN-gebied als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan:

a. Zorgvuldige afweging van alternatieven:

De huidige locatiekeuze komt voort uit zorgvuldige afweging. In het haalbaarheidsonderzoek 'Locatiestudie nieuwbouw schoolgebouw te Enter', uitgevoerd door PentaRho⁸, zijn 39 locaties binnen en buiten de bebouwde kom van Enter onderzocht op geschiktheid voor de nieuwbouw van een kindcentrum. Op basis van criteria zoals ruimtelijke inpassing, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, milieueffecten en kosten is de locatie aan de Sportlaan (locatie 11) als meest geschikt beoordeeld. Alternatieve locaties voor ontsluiting van het kindcentrum, zonder NNN-doorsnijding, zouden leiden tot minder optimale bereikbaarheid.

b. Beperkte aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden:

Er is sprake van een zeer beperkte aantasting aangezien uitsluitend de ontsluitingsweg het NNN-gebied doorkruist. Ruim bemeten komt dit neer op een oppervlakte van minder dan 200 m². Benadrukt wordt dat het kindcentrum zelf buiten het NNN-gebied komt te liggen. De aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden is hiermee minimaal.

c. Maatregelen voor versterking/vergroting NNN:

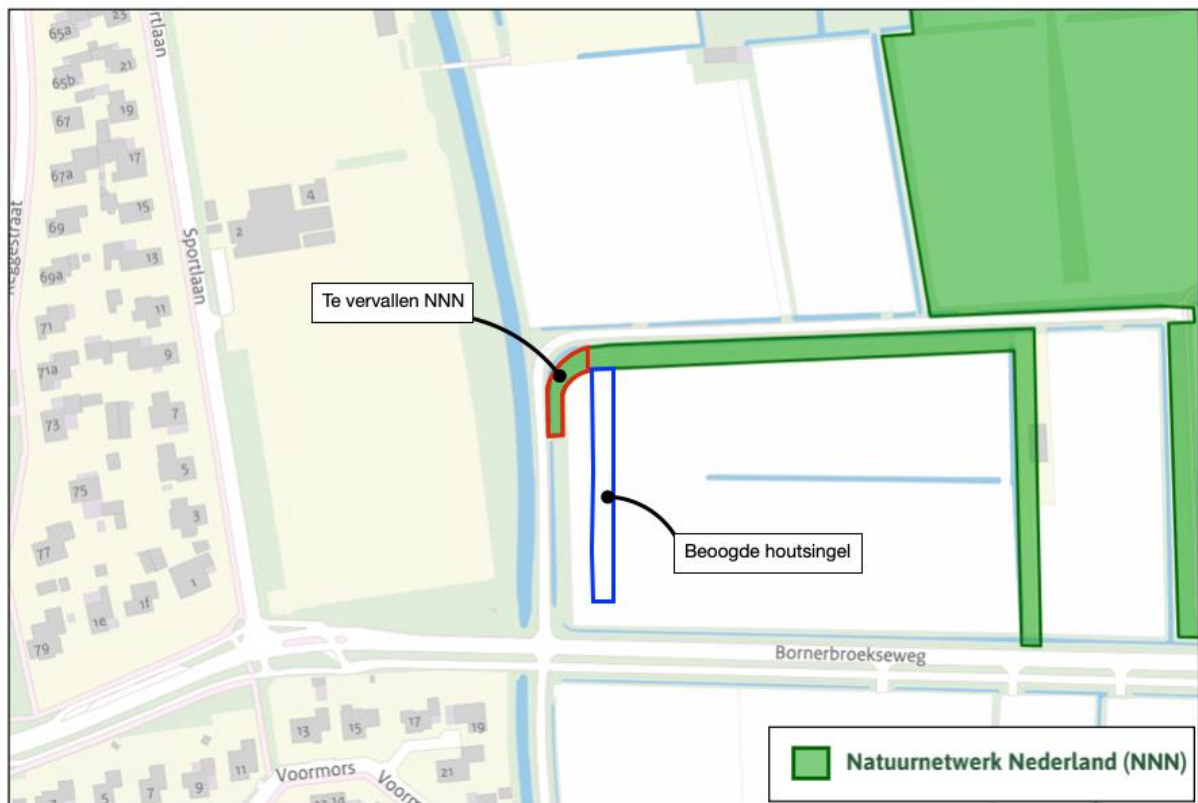
Ten oosten van de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg wordt een nieuwe houtsingel aangelegd. Deze houtsingel beslaat een oppervlakte die ruim drie keer zo groot is dan het NNN-gebied dat als gevolg van de ontsluitingsweg komt te vervallen. Hierdoor is er per saldo sprake van:

- Versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden, doordat de nieuwe houtsingel vergelijkbare natuurwaarden zal ontwikkelen;
- Vergroting van het areaal van het NNN, aangezien de nieuwe houtsingel een grotere oppervlakte heeft dan het verloren gegane gebied.

⁷ BJZ.nu: AERIUS-Berekening Kindcentrum, maart 2025

⁸ PentaRho: Locatiestudie nieuwbouw schoolgebouw te Enter, 12 januari 2023

Vorenstaande is schematisch weergegeven in afbeelding 9.

Afbeelding 9 Schematisch weergave NNN-compensatie (Bron: Provincie Overijssel – bewerkt BJZ.nu)

Gelet op het vorenstaande wordt geconcludeerd dat geen sprake is van een onevenredige aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Door het aanbrengen van de beoogde nieuwe houtsingel wordt een versterking en uitbreiding van het NNN-gebied bewerkstelligd.

Soortenbescherming

Onder de Omgevingswet zijn veel dier- en plantsoorten beschermd. De bescherming richt zich op soorten van Europees belang, die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen, als om bepaalde soorten van nationaal belang. Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten het natuurnetwerk Nederland. Het kan de vorm hebben van wet- en regelgeving, maar ook van fysieke maatregelen die bescherming, vestiging of uitbreiding van een soortenpopulatie stimuleren. Op grond van artikel 2.18 lid 1 sub f Omgevingswet zijn in beginsel de provincies hiervoor verantwoordelijk. Echter, ook decentrale overheden kunnen hierover actief beleid voeren. Hierbij kan worden gedacht aan het vaststellen van bijvoorbeeld een programma voor soortenbescherming. Door strikte formulering van een flora- en fauna-activiteit moet bij vrijwel alle activiteiten in de fysieke leefomgeving nagegaan worden of:

- er soorten aanwezig zijn; en
- welke soorten dat zijn.

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald wanneer een vergunning nodig is.

Beoordeling

Om de effecten van voorliggende ontwikkeling in kaart te brengen, is door Ecofact een quickscan flora en fauna⁹ uitgevoerd.

Flora

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet.

⁹ Ecofact: Natuurwaardenonderzoek, Kindcentrum Enter, 19 september 2024

Vleermuizen

Mogelijk schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet. Een nader onderzoek naar boombewonende vleermuizen en essentiële vliegroutes van vleermuizen wordt noodzakelijk geacht.

Zoogdieren

Mogelijk schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet. Een vergunning schadelijke handelingen flora en fauna activiteit voor kleine marterachtigen en egel wordt noodzakelijk geacht wanneer de houtsingels worden gekapt.

Vogels

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet

Overige soorten

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet.

Houtopstanden

Er worden bomen gekapt zoals bedoeld in de omgevingswet die vallen onder het onderdeel houtopstanden, namelijk een bomenrij van minimaal 20 bomen. Voor de te kappen bomen geldt een meld- en herplantplicht.

Specifieke zorgplicht

Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal).

Conclusie

Omdat niet uitgesloten kan worden dat uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot aantasting van het functionele leefgebied van boombewonende vleermuissoorten, alsook de poel- en heikikker is nader onderzoek nodig. Omdat het hier om diersoorten gaat waarvoor in de regel een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit kan worden verkregen, staat dit de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

Cumulatie

Cumulatie van effecten treedt op wanneer werkzaamheden in direct omliggende gebieden vergelijkbare effecten veroorzaken met de hierboven beschreven effecten en in dezelfde periode worden uitgevoerd.

In voorliggend geval zijn in de directe omgeving geen ruimtelijke ontwikkelingen gaande die belangrijke milieueffecten met zich meebrengen. Cumulatie is daarom niet aan de orde.

4. CONCLUSIE

Dit hoofdstuk dient als samenvatting van de conclusies van de hoofdstukken 2 en 3. In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen activiteit aan onderstaande criteria getoetst en een eindafweging gemaakt.

1. De kenmerken van de activiteit;
2. De plaats van de activiteit;
3. De samenhang met andere activiteiten (cumulatie);
4. De kenmerken van de aanzienlijke milieueffecten die het project kan hebben.

Kenmerken van de activiteit

Het voornemen betreft het realiseren van een kindcentrum met bijbehorende speel-, verkeers- en parkeervoorzieningen, alsook de verplaatsing van het voetbalveld. Het projectgebied beslaat een oppervlakte van circa 3 hectare. Bij de kenmerken van de activiteit dient in het bijzonder in overweging te worden genoemd:

- De omvang van het project;
- Hinder.

Omvang

De ontwikkeling is gelet op de schaal van het project beperkt van omvang. Geconcludeerd wordt dat dit project ver beneden de drempelwaarden van de m.e.r.-plicht blijft.

Hinder

Tijdens de uitvoering van het voorgenomen project kunnen flora en fauna hinder ondervinden van de (bouw)werkzaamheden, hiervoor is nader onderzoek nodig en worden, indien nodig, mitigatiemaatregelen genomen en een omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit aangevraagd.

Geconstateerd is dat geen sprake is van onevenredige hinder van het woon- en leefklimaat van omwonenden. Uit het onderzoek naar stikstofdepositie is gebleken dat de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van gebiedsbescherming.

Plaats van de activiteit

Het projectgebied ligt geheel binnen het grondgebied van de gemeente Wierden. De voorgenomen activiteit is niet gelegen in beschermd gebied in het kader van waterhuishouding. Verder vindt compensatie plaats van de (zeer) beperkte impact die de voorgenomen ontwikkeling heeft op het Natuurnetwerk Nederland.

Samenhang met andere activiteiten ter plaatse

Er vinden in de directe omgeving van het projectgebied geen andere (grootschalige) ontwikkelingen plaats waarmee rekening dient te worden gehouden.

Kenmerken van de aanzienlijke milieueffecten

Voor de beoordeling van eventuele aanzienlijke milieueffecten van het voorgenomen project moet, daar waar opportuun, rekenschap worden gegeven aan de volgende zaken:

- Het bereik van het effect (geografische zone en de grootte van de getroffen bevolking);
- Het grensoverschrijdende karakter van het effect;
- De waarschijnlijkheid van het effect;
- De duur, frequentie en de onomkeerbaarheid van het effect.

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat de ontwikkeling op de relevante milieuaspecten verkeer, geluid, luchtkwaliteit, water en stikstof geen belangrijke structurele nadelige en onomkeerbare milieugevolgen met zich meebrengt. De ontwikkeling gaat ten slotte gepaard met tijdelijke hinder als gevolg van bouwwerkzaamheden, maar deze zullen na afronding volledig vervallen.

Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling

De vormvrije m.e.r.-beoordeling maakt duidelijk dat de milieueffecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling beperkt zijn en dat er geen sprake is van een bijzondere omstandigheid die het opstellen van een plan-MER noodzakelijk maakt.